

Referat fra Stiftelsesmøte i Oslo 4-5 mars 1983.

Stiftelsesmøtet var innkalt av et Forberedende Utvalg, som hadde invitert alle kjente utviklingsforskere og utviklingsforskningsmiljøer i Norge til møtet. (Se vedlagte invitasjon.)
./.

Stiftelsesmøtet samlet i alt ca 100 personer i løpet av de to dagene, hvorav ca 40-60 var tilstede under selve den formelle stiftelsen den 5 mars. I tillegg hadde omtrent 80 personer meldt fra om sin interesse for initiativet og bedt om å bli informert om resultatene. (Navnelister er oppbevart av Foreningen.)

Stiftelsesmøtet ble åpnet fredag 4 mars kl.18.00, og avsluttet lørdag 5 mars kl.15.00, jfr vedlagte program.
./.

1. Seminar fredag 4 mars. (Møteleder: Marit Melhuus)

1.1. Innledning om Utviklingsforskning i Norge, av Arve Ofstad. Innledningen var i hovedsak utarbeidet av Jan Isaksen, som måtte melde forfall. Innledningen baserte seg i stor utstrekning på Isaksens artikkel i Nordrec-katalogen 1981.

1.2 Innledning om Forskningssamarbeid nord-sør, av Kumar Rupesinghe.

1.3. Debatt, med påfølgende sosialt samvær.

Det ble ikke tatt referat fra denne delen av møtet.

Stiftelsesmøtet lørdag 5 mars. (Møteleder: Arve Ofstad)

2. Organiseringen av svensk utviklingsforskning (SAREC), orientering ved Arne Tostensen.

3. Foreningen for Aktive Udviklingsforskere i Danmark (FAU), orientering ved Marit Melhuus.

4. Formål og arbeidsoppgaver for en norsk forening for utviklingsforskere. - generell diskusjon.

Marit Melhuus presenterte et forslag til Arbeidsprogram (wedlagt) fra det Forberedende Utvalg, og viste også til
./.

forslaget til formålsparagraf i vedtektene (diskutert nærmere under punkt 5).

4.1. Formål. - hvem er utviklingsforskere?

Formålet ble gjenstand for en del diskusjon. Det syntes å være enighet om at NFU bør ha et sammensatt formål, slik at alle medlemmene med ulik bakgrunn og ulike meninger kan dra nytte av Foreningen.

Det er viktig å ikke avgrense NFU til samfunnsforskere. Også andre fag gir verdifulle og ofte helt nødvendige bidrag til å danne et holistisk perspektiv. Språk, historie, ernæring, og jordbruk er blant de fag som også har nære tilknytningspunkter i en samfunnsfaglig sammenheng. Det ble også sterkt poengtert at alle som driver eller har drevet utviklingsforskning kan være medlem av NFU, ikke bare de som nå er aktive forskere.

Det var tydelig sprikende ideer om hva NFU bør mene med utvikling. Det mest omfattende forslaget ønsket å ta med alle utviklingsproblemer, ved å fokusere både på over- og underutvikling, og på avhengig utvikling. Videre ble det hevdet at også studier av elite- (makt-)grupper ofte er en nødvendig del av utviklingsforskningen. Mange understreket betydningen av å forsvare pluralismen i utviklingsforskningen.

Det ble oppsummert at det åpenbart finnes en 'felleskapfølelse' blant deltakerne på dette møtet og hos andre interesserte, - at vi føler at vi har noe til felles, og at vi kanskje har visse felles interesser utad. Det er dette NFU må ta vare på og utvikle. Dette fellesskapet er primært basert på en felles interesse for samfunnsutviklingen i u-landene.

4.2. NFU som kontaktforum.

NFU bør være et forum for debatt hvor vi kan utveksle ideer og erfaringer. Det var et klart ønske at NFU bør organisere seminarer og konferanser.

Forskere fra den tredje verden som er i Norge, representerer en viktig ressurs. De sitter inne med mye viktig informasjon og erfaring som vi gjennom en kontinuerlig dialog vil kunne dra nytte av. Det er sentralt at dialogen er med på å formidle forskningsresultater tilbake til u-landene.

Det ble framsatt forslag om at NFU bør ha et nyhetsblad og gi ut papers.

Det ble også pekt på hvor viktig det er å samarbeide med andre organisasjoner, både nasjonalt og internasjonalt, og bidra til en bedre utnyttelse av de ressurser som faktisk finnes. Utveksling av informasjon og kontakt med institusjoner som NOSALF, EADI, NORDREC, NORADs bibliotek, osv ble foreslått. En representant for 'Conseil permanent des études africaines en Europe' ytret ønske om å opprette forbindelser med NFU.

Mange la vekt på betydningen av å fremme bedre kontakt med brukerne av utviklingsforskning i alle miljøer, inklusive undervisning og opplysningsvirksomhet.

4.3. NFU som interesseorganisasjon.

Når det gjelder å bedre vilkårene for utviklingsforskningen, ble det særlig diskutert hvordan få mere penger til utviklingsforskning i Norge, og hvordan fordele midlene.

Utviklingsforskningen består både av den mer teoretiske, allmenne og akademiske forskningen som er en nødvendig basis for våre kunnskaper, og den mer anvendte forskningen, utredninger, evalueringer, m.v. som er mer umiddelbart 'salgbar'. NFU må arbeide med begge disse to 'grener' av utviklingsforskningen; 'markedsføre' den samfunnsvitenskapelige utviklingsforskningen som en nødvendighet for brukerne, - og arbeide for forståelse for den mer uavhengige basisforskningen.

Men det ble også pekt på en del vansker ved å opptre samlet på vegne av utviklingsforskerne: Hva slags forskning skal fremmes? Hvem avgjør hvilken forskning som er relevant? - viktig? - lovende? Kan Foreningen bidra til dette? Er vi enige? Har vi felles interesser? Det blir nødvendig for Foreningen å diskutere dette videre.

I alle fall er det viktig at NFU skaffer seg innsikt om fordelingspolitikken for forskningsmidler i NORAD og andre steder, og etablerer seg som en 'høringsinstans' for viktige forskningspolitiske saker. Foreningen må bidra til å informere medlemmene om slike saker.

Noen foreslo at NFU må reise forslag om et Institutt for Utviklingsforskning i Oslo, eller liknende institusjoner.

Mange mente at NFU bør være en 'profesjonell' organisasjon, for å fremme sine forskningspolitiske interesser med tyngde.

Flere foreslo at NFU bør fungere som en fagorganisasjon for utviklingsforskere, men de fleste mente at NFU ikke skal gjøre arbeidet til vanlige fagforeninger.

4.4. Politiske uttalelser?

Mange mente det er nødvendig for NFU å finne en profil som gir klare holdepunkter overfor politiske tiltak, u-hjelp, menneskerettigheter, og solidaritetsarbeid.

4.5. Språk.

Enigheten om at NFU bør fungere tospråklig - norsk/engelsk - var bred, selv om noen klaget over langsomme og tungroddede diskusjoner når disse foregår på engelsk.

4.6. Organisasjonsmåten.

På grunnlag av erfaringer fra den danske foreningen, ble det foreslått å ha en sentralisert organisasjon med styre på toppen. Det syntes imidlertid større enighet om å prøve en mer desentralisert organisasjonsform. Arbeidsgrupper som hver har et medlem i styret vil bety både desentralisering av arbeidet og effektiv kontakt mellom arbeidsgruppene og styret. Slik vil kommunikasjon og informasjon lettest spres i Foreningen.

Noen mente at et nytt medlemsmøte bør avholdes i august/september.

4.7. Forsøksvis oppsummering.

Møtelederen foretok til slutt en forsøksvis oppsummering av det det tilsynelatende var enighet om som retningslinjer for det videre arbeidet for Foreningen:

Full enighet om behovet for NFU som kontaktforum for utviklingsforskere i Norge.

Full enighet om å styrke kontakten med utviklingsforskere i andre land, spesielt i u-landene selv. Men hvordan vi best kan bistå utviklingsforskningen i u-landene, er lite diskutert, og bør tas opp av en arbeidsgruppe nedsatt av styret.

Full enighet om at Foreningen må arbeide for å bedre vilkårene for utviklingsforskningen, men ikke om hvordan dette best skal gjøres. Styret pålegges å drøfte dette,

og legge sine resultater fram for medlemmene etter hvert.

Enighet om at NFU skal arbeide for å fremme bruken av utviklingsforskning, bedre kontakten med aktuelle og potensielle brukere, og annen formidling av forskningsresultatene.

Enighet om at Foreningen ikke skal gi særlig prioritet til debatt om bistandspolitikk, utover det som tas opp som tema på seminarer, o.l.

Enighet om at NFU også må ta aktiv kontakt med liknende organisasjoner for å etablere kontakt og samarbeidsformer, og unngå dobbeltarbeid.

5. Vedtakter.

./.

De vedtatte vedtektene er vedlagt. Det var spesielt debatt om formålsparagrafen, og om styrets sammensetning.

Punkt 1, første ledd i formålsparagrafen ble vedtatt følgende ordlyd på engelsk:

" - to promote multidisciplinary research and studies relevant to societal development in the third world".

Til punkt 6, om styret, ble styret pålagt å arbeide for en alternativ sammensetning basert på aktive Arbeidsgrupper i Foreningen, og at en representant for hver gruppe blir med i styret.

Som navn på Foreningen ble vedtatt: Norsk Forening for Utviklingsforskning / Norwegian Association for Development Research.

Da vedtektene var vedtatt, ble Norsk Forening for Utviklingsforskning erklært stiftet.

6. Valg.

Arne Olav Øyhus la fram innstillingen fra Valgkomiteen som hadde arbeidet under møtet. Innstillingen ble supplert med forslag fra salen, og følgende ble enstemmig valgt:

Styremedlemmer: Jan Hesselberg (Oslo)

Gerd Holmboe-Ottesen (Oslo)

Marit Melhuus (Oslo)

Arve Ofstad (Bergen)

Kumar Rupesinghe (Oslo)

Rune Skarstein (Trondheim)

Kristi Anne Stølen (Ås)

Gunnar Sørbo (Bergen)

Halldis Valestrand (Tromsø)

Vararepresentanter: Hans Bjønness (Trondheim)
Grete Brockmann (Oslo)
Kjell Halvorsen (Oslo)
Eivind Torp (Tromsø)

Revisorer: Kjell Havnevik (Bergen)
- Vara: Leif Manger (Bergen)

7. Kontingent. Styret ble gitt fullmakt til å fastsette kontingent. Den bør ikke være høyere enn 200 kr/år for vanlige medlemmer, og halv pris for studenter uten inntekt.

Referatet utarbeidet av Arve Ofstad, på grunnlag av delreferater fra Margrethe Siem, Lars Løvold, og Asbjørn Løvbræk.

